

Spomenu Ludwiga Grammingerja

Ludwig in Paula Gramminger, nerazdružljiva prijatelja, jeseni 1977 v Chamonixu

V noči s 27. na 28. avgust je v Münchnu, star skoraj enaindevetdeset let, preminil gorski reševalec veterar, izumitelj številnih orodij, pripomočkov in metod za reševanje v gorah, ljubeznivi, dober srčni in nad vse skromni človekoljub **Ludwig Gramminger**.

Po letošnjih preštevilnih žalostnih dogodkih in slovesih, ki so tako boleče prizadeli slovenske reševalce in planince, nas je doletela še vest o odhodu pokojnika, ki si je že davno pridobil tudi naše spoštovanje in občudovanje. Z njim smo že od konca štiridesetih let, še posebej pa od formalne ustanovitve Mednarodne komisije za reševanje v gorah (IKAR) v Boznu leta 1955, sodelovali in drugovali udeleženci njenih občnih zborov in strokovnih srečanj. Njegov reševalni sedež je znan po vsem svetu; marsikje mu, tako kot pri nas, pravijo kar *graminger*.

Bil je iz preproste družine. Mlada leta je preživel podobno kot drugi mestni paglavci njegovega družbenega porekla, se šel ravbarje in žandarje, se potikal po poljih in gozdovih, kuril taborne ognje. Izučil se je za pasarja. Poklic mu je dal znanje in veščine, ki jih je – spreten in pronicljiv, kot je bil – že kmalu potreboval pri snovanju in izdelavi naprav za reševanje v gorah. V tem je

bil preprosto nenadkriljiv: sam si je izmislil napravo, jo sam izdelal in s tovariši v prvi naslednji akciji že tudi preizkusil in uporabil, ko je bilo treba oskrbeti ponesrečenca v gorah.

V gore ga je privedla radovednost, ki so jo v njegovi mladi duši zdramili filmi in pripovedi članov »Prijateljev narave«. Nedeljo za nedeljo je s tovariši odhajal v kopne in zasnežene gore. Kmalu je pridobil plezalne in smučarske izkušnje. Prvo reševanje je opravil z improviziranimi vlakami, ki jih je kar sam »pricopral« na kraju nesreče.

Odločen za njegovo življenjsko pot je bil časopisni oglas, s katerim je leta 1925 izpostava gorske reševalne službe na münchenškem glavnem kolodvoru vabila k sodelovanju mladeniče nad dvajset let starosti.

Opravil je izpit iz prve pomoči in se znašel med pripravniki, s katerimi je odhajal na akcije. Orodja in priprav skoraj ni bilo in prav to ga je že od vsega začetka usmerilo k snovanju raznovrstnih reševalnih pripomočkov. V prostorih GRS je ustvaril delavnico, kjer je v prostem času neumorno delal in ustvarjal.

Njegovo alpinistično znanje je naglo napredovalo. Bil je nadarjen plezalec in se je v kratkem času izkazal v tedanjih najtežjih kopnih in od leta 1927 dalje tudi lednih smerih. Leto dni kasneje je izpolnil pogoje za sprejem v sekcijo Bayerland DÖAV.

V gorah se je seznanil tudi s svojo kasnejšo soprogo Paulo. Bila je šilvilja, ki se je spoznala na delo z usnjem in platnom in še na marsikaj. Bila sta v pravem pomenu besede zgleden, od vseh, ki smo ju poznali, občudovan par z obiljem srčne kulture.

Veliko je pripomogla k uresnitvi njegovih zamisli in opreme. Bila sta idealna realizatorja v akcijah splošnih zamisli. Vselej skupaj, preprosta, delovna, zraven tega prava gorska potepuha, ki sta še v poznih letih lazila po gorah sveta. Njen odhod ga je zelo potrl, z njim se ni nikoli sprijaznil, prenesel ga je le, ker je bil globoko v sebi prepričan, da se onkraj groba spet srečata.

Na njegovo življenje sta močno vplivala še dva dogodka. 8. maja 1931 je z dirkalnim kolesom drvel za dostavnim vozilom, ki se je nenadoma ustavilo. Bil je ob desno oko. Z obilico vaje in potrpljenja je nekako premostil posledice in ostal aktiven reševalec. Bavarska GRS je cenila njegovo dotedanje delo. 9. julija 1931 je postal prvi nemški poklicni gorski reševalec.

Odtlej je njegovo življenje postalo eno samo odhajanje v akcije, vračanje z akcij, ustvarjanje v delavnici, organiziranje reševalnih postaj, priprava tečajev, med bombardirani v vojni tudi iskanje in reševanje zasutih v ruševinah rojstnega Münchna.

Uvedel je uporabo ročnega vitla in nekaterih drugih pripomočkov za dviganje in spuščanje v steni z jeklenico. Ukvarjal se je z akia čolnom, po vojni je izdelal razstavljivo ekstenzijsko opornico, podobno Thomasovi, ki jo nemška GRS verjetno še vedno uporablja. Bil je

Čez zelene trate

ZVONKO ČEMAŽAR

*Čez zelene trate
grem med hribe v svate;
že tam gozd šumi,
potok žubori
in pastirček vriska,
na piščalko piska;
srečen sem, vesel,
da bi ves svet objel.*

*Bele so planine,
v cvetju že doline;
spletel venec nov
iz tisoč bom cvetov.
Tam na oknu beli
bodo še dehteli;
ko pa se ospo,
novi se razcveto.*

*Kaj bi ne prepeval,
svetu razodeval,
da res ljubim jo
tole zemljico.
Živa je narava,
v vetru pesem plava;
sredi teh gora
sreča je res doma.*